

N:o 87.

Ank. till Riksd. kansli den 4 maj 1899, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af fasta egendomen n:o 23 i kvarteret Hvalfisken inom Östermalms församling i Stockholm.

(1. U. A. och I. A.)

Med åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden den 24 februari innevarande år har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen samma dag aflåten proposition (n:o 73) föreslagit Riksdagen medgifva, att fastigheten n:o 23 i kvarteret Hvalfisken inom Östermalms församling här i Stockholm med adressnummer 11 vid Grefgatan finge försäljas för en köpeskilling, ej understigande 67,496 kronor, och att af denna köpeskilling ett belopp af högst 46,450 kronor finge användas till uppförande vid Stockholms ammunitionsförråd af ett patronmagasin med tillhörande värmeledning, samt öfverskottet disponeras till bestridande af en del af kostnaderna för tygstatsbyggnader åt Andra Svea artilleriregemente.

Till ofvannämnda statsrådsprotokoll har föredragande departementschefen anfört följande.

I skrifvelse till Kongl. Maj:t den 15 november 1898 hade general-fälttygmästaren i egenskap af chef för arméförvaltningens artilleridepartement gjort följande framställning rörande uppförandet af ett patronmagasin för Stockholms ammunitionsförråd.

Till förvaring af handgevärsammunition användes vid förrådet i

Stockholm de så kallade skjulen n:is 32 och 33 bland de till förrådet hörande byggnaderna. Dessa skjul vore emellertid på grund af sitt byggnadssätt och sin bristfälliga beskaffenhet föga egnade till förvaringsrum för gevärspatroner. Dels vore nämligen golvet af alltför svag konstruktion för att kunna uppbära större partier ammunition, dels och hufvudsakligen vore hela byggnaderna alldeles icke så väl uppförda, att de kunde i erforderlig grad skydda mot fukt och hastiga temperaturvexlingar. Mot den förra kunde man visserligen skydda patronerna med deruti befintlig fändsats och krutladdning genom omsorgsfull inpackning och ändamålsenlig anordning af patronlådorna, men svårare vore att förebygga den af våldsamma temperaturvexlingar vållade olägenheten, att patronhylsorna sprucke vid halsen, i följd hvaraf kulans förening med hylsan blefve osäker. Erfarenheten hade också visat, att de i härvarande ammunitionsförråd förvarade gevärspatronerna farit mindre väl, än till exempel de i Karlsborgs förråd upplagda.

Ett sådant missförhållande vid ett hufvudförråd, sådant som det i Stockholm, kunde uppenbarligen icke utan allvarsamma olägenheter fortfara. För den skull hade generalfälttygmästaren låtit genom kompetenta personer upprätta förslag till ett patronmagasin för 10,000,000 patroner, af tillräckligt solid beskaffenhet och försedt med anordning för uppvärmning. Enligt en med sagda förslag följande beräkning skulle kostnaden för sjelfva byggnaden komma att uppgå till 40,000 kronor, hvartill måste läggas ytterligare 6,450 kronor för värmeledningen, då hela kostnaden blefve 46,450 kronor.

Medel för bestridande af denna kostnad kunde erhållas genom försäljning af kronan tillhöriga tomten n:o 23 i kvarteret Hvalfisken inom Östermalms församling här i Stockholm, hvilken tomt hade adressnummer 11 vid Grefgatan och bildade ett af dennas hörn mot Riddaregatan.

Å denna tomt låge ett före detta ridhus, som för närvarande användes af härvarande tygförråd såsom förvaringslokal för en del äldre, numera föga användbar materiel, tillhörande framladdningsfältkanoner. Då byggnadens ytterst bristfälliga och i öfrigt för en förrådslokal olämpliga beskaffenhet omöjliggjorde dess begagnande till förvaring af nyare, mera värdefull materiel, och då å andra sidan plats för den deruti nu inrymda artillerimaterielen kunde beredas i byggnader inom ammunitionsförrådets område vid Ladugårdsgärdet, syntes ifrågakvarande före detta ridhus och tomt utan olägenhet kunna och, till besparande af den kostnad, som föranleddes af äfven det nödortftigaste underhåll af byggnaden, äfven lämpligen böra försäljas.

Enligt verkställd utredning innefattade omnämnda tomt 5,060 kvadratfot (446,04 kvadratmeter) fri och egen grund samt 4,224 kvadratfot (372,35 kvadratmeter) ofri eller stadens grund. Om man i enlighet med uppgifter, meddelade af sakkunniga personer, beräknade värdet per kvadratfot af tomten för den fria delen till 10 kronor och för den ofria till 4 kronor, finge man för hela egendomen 67,496 kronor, under det sannolika antagandet, att försäljningen af sjelfva byggnaden på grund af dennas synnerligen bristfälliga beskaffenhet icke komme att inbringa något nämnvärdt belopp.

Om från nyss angifna försäljningssumma 67,496 kronor droges den beräknade kostnaden för det föreslagna patronmagasinet, 46,450 kronor, uppstode ett öfverskott af 21,046 kronor. Då detta uppkommit genom afyttrande af en tygstatslägenhet, syntes det lämpligen böra användas för ett till samma område hörande ändamål, för hvilket beloppet vore synnerligen väl behöfligt, nemligen till bestridande af någon del af kostnaderna för uppförande invid Upsala af erforderliga tygstatsbyggnader för Andra Svea artilleriregemente.

Med stöd af det ofvan anförda hade generalfälttygmästaren hemställt, det Kongl. Maj:t ville föreslå Riksdagen att medgifva, att förenämnda tomt finge jemte derå uppförda byggnad för statsverkets räkning försäljas, samt att af de för sagda egendom inflytande försäljningsmedlen ett belopp af högst 46,450 kronor måtte få användas till uppförande vid Stockholms ammunitionsförråd af ett patronmagasin med tillhörande värmeledning, och att öfverskottet finge disponeras såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för tygstatsbyggnader för Andra Svea artilleriregemente.

För egen del har departementschefen anført, att ifrågavarande fastighet n:o 11 vid Grefgatan här i Stockholm hade af kronan förvärfvats från skräddaren Lars Westlinds enka Brita Christina Westlind, född Rockström, genom köpebref den 27 november 1843 för en köpeskilling af 2,000 riksdaler banko, hvarefter fastebref för Kongl. Maj:t och kronan meddelats den 12 mars 1845. Tomten hade inköpts för uppförande af ett ridhus åt dåvarande Svea artilleriregemente; sedan detta regemente 1877 inryckt i sin nuvarande kasern, hade fastigheten genom kongl. bref den 9 november 1877 upplåtits till arméförvaltningens intendentsdepartement, som begagnat densamma till förvaring af fordon, intill dess genom kongl. bref den 16 november 1888 förordnats, att ridhuset skulle återställas till arméförvaltningens artilleridepartement, som sedermera der förvarat artillerifordon.

Fastigheten besvärades icke af inteckning, och enligt intyg från

stadsingeniörskontoret ansåges tomten kunna försäljas till det pris, generalfälttygmästaren uppgifvit. För sjelfva åbyggnaden kunde, på grund af dennas bristfälliga beskaffenhet, icke beräknas någon nämnvärd köpeskillning.

Då ifrågavarande fastighet numera icke lämpligen kunde för landt-försvarets ändamål användas, syntes med kronans fördel bäst öfverens-stämmande att försälja densamma och med köpeskillingen tillgodose något dylikt ändamål.

Behovet af ett nytt patronmagasin vid Stockholms ammunitions-förråd hade blifvit af generalfälttygmästaren ådagalagdt och mot de beräk-nade kostnaderna för detsamma hade departementschefen intet att erinra.

Till de med anledning af 1892 års härordning erforderliga nya kasernbyggnader hade Kongl. Maj:t åskat och Riksdagen beviljat anslag, men till tygstatsbyggnader vid de nya artillerikasernerna hade medel hvarken begärts eller af Riksdagen anvisats. Till följd häraf hade kostnaderna för en del nödvändiga sådana byggnader hittills bestridts med besparingar under fjerde hufvudtiteln. Enligt en från fälttyg-mästaren infordrad beräkning öfver kostnaderna för nödiga tygstats-byggnader vid Andra Svea artilleriregementes kasernetablissemment i Upsala belöpte sig dessa kostnader till omkring 100,000 kronor enligt följande specifikation:

gevärsförråds- och verkstadsbyggnad jemte inredning	kr. 56,000: —
laboratorium	» 9,800: —
ammunitionsmagasin	» 6,400: —
kruthus	» 7,900: —
åskledare för de tre sistnämnda byggnaderna	» 650: —
planering, stensättning och vägförbättringar	» 3,250: —
stängsel kring ammunitionsförrådsbyggnaderna	» 1,930: —
arbetsbeskrifningar, kostnadsförslag, m. m.	» 2,070: —
inventarier till samtliga byggnader	» 9,000: —
anordnande af bostad för förrådsunderofficeren	» 3,500: —

Summa kr. 100,500: —

Vid dessa förhållanden syntes den del af köpeskillingen för ifråga-varande fastighet, som icke åtginge till förenämnda patronmagasin, lämpligen böra, såsom generalfälttygmästaren föreslagit, användas till bestridande af kostnader för Andra Svea artilleriregemente.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemstälde departements-chefen, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta den framställning förevarande proposition innefattar.

Riksdagen har visserligen enligt skrifvelse den 2 maj 1893 förordnat, att inflytande köpeskillingar för vissa kronans hus och tomter i Stockholm skulle inlevereras till statskontoret för att derstädes förvaltas såsom en särskild fond för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden, likasom Riksdagen vid flera tillfällen sedermera förklarar, att köpeskillingar, som ingått vid afyttring af kronan tillhöriga fastigheter i städer skulle öfverlemnas till nämnda fond. Men på samma gång har Riksdagen vid frågor om uppförande inom vissa städer af etablissement för militära behof medgifvit, att köpeskillingar för försålda stadsfastigheter finge tagas i anspråk såsom bidrag till kostnaderna för sådana etablissements uppförande. Och får utskottet i detta afseende erinra om Riksdagens beslut angående användandet af försäljningsmedel för tomter och byggnader i Malmö, Ystad, Umeå, Kristianstad m. fl. städer. Vid sådant förhållande tvekar utskottet icke att tillstyrka, att den för ifrågavarande fastighet inflytande köpeskillingen må användas till de af Kongl. Maj:t föreslagna ändamål, hvilka utskottet anser vara af beskaffenhet att böra tillgodoses.

Hvad deremot beträffar den ifrågasatta köpeskillingen 67,496 kronor, synes den utskottet väl låg, då enligt hvad utskottet inhemtat denna synnerligen fördelaktigt belägna fastighet är taxeringsvärderad till 75,000 kronor. Utskottet hyser därför den mening, att ej obetydligt högre försäljningspris bör för fastigheten kunna betingas än det af Kongl. Maj:t, såsom det lägsta, angifna. I sammanhang härmed har utskottet velat framhålla önskvärldheten deraf, att omkostnaderna vid försäljningen varda till minsta möjliga belopp nedbragta.

Under uttalande häraf får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 maj 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
